

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Viktimologija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Ilona Michailovič	VU Teisės fakulteto Baudžiamosios justicijos katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222 Vilnius
Kitas (-i):	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė/ nuotolinė/ mišri	4 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Viktimologijos dalyko tikslai: a) gilinti ir plėsti žinias teoriniais ir praktiniais nusikalstamų veikų aukų klausimais; b) formuoti kompetenciją, reikalingą tyrinėjant atskirų nusikalstamų veikų aukų viktimizacijos ypatumus, taip pat socialinių institucijų įtaką aukoms; c) ugdyti gebėjimus analizuoti ir etiškai vertinti viktimologinės prevencijos veiksmingumą; d) formuoti būsimojo specialisto gebėjimus savarankiškai mokytis ir tobulėti, pasirinkti ir susisteminti reikalingą informaciją kryptingai tęsiant studijas ir taikant įgytas žinias.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- gilins ir plės žinias teoriniais bei praktiniais nusikalstamų veikų aukų klausimais;	Įtraukiamosios paskaitos, diskusijos, literatūros studijos, darbas grupėmis, refleksija	Seminarų metu demonstruojamų studentų žinių bei aktyvumo vertinimas, probleminių situacijų analizė ir vertinimas, grupinio darbo parengimas
- tyrinės viktimizacijos procesus ir jų prevenciją, nusikalstamų veikų aukų problematiką, socialinių institucijų įtaką aukoms;	Probleminis dėstymas, diskusijos, literatūros studijos, vaizdinės medžiagos analizė, darbas grupėmis	Seminarų metu demonstruojamų studentų žinių bei aktyvumo vertinimas, probleminių situacijų analizė ir vertinimas, grupinio darbo parengimas, egzaminas
- ugdyt gebėjimus analizuoti ir etiškai vertinti viktimologinės prevencijos veiksmingumą;	Probleminis dėstymas, diskusijos, literatūros studijos, informacijos paieška, refleksija	
- motyvuotai dirbs, analizuos bei interpretuos informaciją, plėtos idėjas.	Įtraukiamosios paskaitos, diskusijos, literatūros studijos, informacijos paieška, probleminių situacijų analizė	Grupinio darbo parengimas probleminių situacijų analizė, seminarų metu demonstruojamų studentų žinių bei aktyvumo vertinimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiškų studijų laikas ir užduotys
-------	----------------------------	---

	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Viktimologijos raida ir apibūdinimas. Viktimologijos tyrinėjimų sritys. Viktimologijos koncepcijų įvairovė.	2		1				3	6	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, diskusijos
2. Aukos problematika viktimologijoje, aukos portretas. „Idealios“ aukos koncepcija.	4		2				6	8	Mokslinės literatūros skaitymas, vaizdinės medžiagos analizė, diskusijos
3. Viktimologinių tyrimų metodai. Oficialios statistikos duomenų analizė ir viktimologinių tyrimų reikšmė.	2		1				3	6	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, refleksija
4. Nusikalstamų veikų baimė, nepranešimo apie nusikaltimus priežastys	2		1				3	6	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, diskusijos
5. Viktimizacija ir jos rūšys. Antrinė viktimizacija ir jos padariniai nuo nusikaltimo nukentėjusiam žmogui. Medijų vaidmuo (antrinės) viktimizacijos procese.	4		1				5	6	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, diskusijos
6. Viktimizacija artimoje aplinkoje. Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos smurto aukoms užtikrinimo problemos	2		2				4	8	Mokslinės literatūros skaitymas, vaizdinės medžiagos analizė, teismų praktikos analizė, refleksija
7. Lyties aspektas viktimologijoje. Moterys ir vyrai kaip (smurto) aukos	2		1				3	5	Mokslinės literatūros skaitymas, vaizdinės medžiagos analizė, diskusijos
8. Nusikaltimų aukų charakteristika pagal amžių	2		1				3	3	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, refleksija
9. Diskriminacija ir neapykantos kalba, neapykantos nusikaltimų aukos	2		1				3	4	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, refleksija
10. Persekiojimas (angl. <i>stalking</i>) ir jo aukos. Kibernetinis persekiojimas	2		1				3	4	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, teismų praktikos analizė, refleksija
11. Patyčios (angl. <i>mobbing/ bullying</i>) ir jų aukos.	2		1				3	5	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, refleksija
12. Atkuriamasis teisingumas ir mediacija (kaltininko ir nukentėjusio asmens sutaikymas) kaip baudžiamųjų teisinių konfliktų sprendimo būdas	4		2				6	8	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, diskusijos
13. Pagalbos nusikaltimų aukoms mechanizmai. Viktimizacijos prevencija, bendruomenių įtraukimo į prevencijos procesus perspektyvos	2		1				3	6	Mokslinės literatūros skaitymas, diskusija
14. Pasiruošimas egzaminui								10	
Iš viso	32		16				48	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminarų metu	30	Semestro metu	Studijų rezultatų, parodomų atliekant atvejų analizę, dalyvaujant diskusijose vertinimo kriterijai: dalykinės žinios ir gebėjimai analizuojant ir vertinant atvejus, situacijas, argumentavimo pagrįstumas, analizės ir vertinimo išsamumas. 3 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, atlieka seminarų užduotis, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų; 2 balai: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; seminarų užduotys atliekamos patenkinamai; 1 balas: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; seminarų užduotys atliekamos fragmentiškai 0 balų: beveik nedalyvauja diskusijose; netinkami minimalūs užduočių atlikimo reikalavimai.
Grupinio darbo parengimas ir pristatymas	40	Semestro metu	Semestro metu atliekamas grupinis darbas, atliekant pasirinktos viktimologijos problemos analizę; darbo pristatymas grupei, atsakymai į klausimus. Vertinama darbo idėjos realizavimas, struktūros aiškumas, loginės sąsajos, originalumas, gebėjimas konstruktyviai diskutuoti, pagrįsti ir dalykiniai atsakymai į auditorijos klausimus. - Darbo struktūra ir apimtis: darbo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (įvadas, kur pristatoma tema, tikslai, uždaviniai, metodai; dėstymas, kur pateikiama tyrimo medžiagos analizė ir interpretacija), darbas yra tinkamos apimties (1,5 balo); - Analizė ir išvados: analizė išsami, išvados pagrįstos, formuluojamos remiantis tyrimo medžiaga (2 balai); jei analizė nėra išsami, išvados ne visada pagrįstos, skiriamas 1 balas, už paviršutinišką analizę balai neskiriami; - Mokslinis stilius ir tyrimo kultūra: tinkamai naudojamosi šaltiniais (0,5 balo). Įvertinimas nepateikus darbo – 0 balų.
Egzaminas	30	Sesijos metu	Atsakymai raštu į tris klausimus. Vertinimo metu siekiama patikrinti žinių pagrindų susiformuotą viktimologijos problematikos suvokimą, įvertinti įgytas naujas kompetencijas. Atsakymai turi būti argumentuoti bei parodyti gebėjimą mąstyti apie iškeltas problemas. Puikios žinios ir gebėjimai (3 balai); geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų (2 balai); vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų (1.5 balo); žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, yra (esminių) klaidų (1 balas); netenkinami minimalūs reikalavimai (0.5).
Galutinis įvertinimas – kaupiamasis balas, kuriame darbo seminaruose, grupinio darbo parengimo ir pristatymo bei egzaminų įvertinimai sudaro, atitinkamai, 30 proc., 40 proc. ir 30 proc. viso įvertinimo.			

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Bonnie S. Fisher, Bradford W. Reynolds, John J. Sloan III.	2016	Introduction to victimology: contemporary theory, research, and practice		Oxford University Press
Michailovič I.	2019	XXI amžiaus aukų teisių viktimologija. Iš: <i>Teisės viršenybės link</i> . Recenzuotų mokslo straipsnių rinkinys. Sudavičius B. (Moksl. red.).		Vilnius: Vilniaus universiteto Teisės fakultetas. Prieiga per internetą: https://www.tf.vu.lt/wp-content/uploads/2019/06/teises

				virsenybes_link_145x205mm INTERNETUI_geras.pdf
Michailovič I.	2007	Viktimologijos raida ir perspektyvos		Vilnius: Teisinės informacijos centras
Papildoma literatūra				
Bagdonas A., Lazutka R., Vareikytė A., Žalimienė L.	2007	Skirtingi, bet lygūs visuomenėje ir darbuotėje		Vilnius: VU leidykla
Chomentauskas G., Dereškevičiūtė E., Murauskienė D.	2015	Psichologinė parama aukoms ir liudytojams bei jų apsauga teismo procese.		Vilnius: Nacionalinė teismų administracija, Žmogaus studijų centras
Duggan M. (Ed.)	2018	Revisiting the 'Ideal Victim': Developments in Critical Victimology		Policy Press. University of Bristol
Heng Choon (Oliver) Chan, Lorraine L. Sheridan. (Eds.)	2020	Psycho-Criminological Approaches to Stalking Behavior: An International Perspective. ISBN: 978-1-119-56541-3		Wiley publishing
Michailovič I.	2020	Smurtinio elgesio kaitos svarba užkertant kelią smurtui artimoje aplinkoje	114 t.	VU Mokslo darbai „Teisė“. Prieiga per internetą: https://www.zurnalai.vu.lt/teise/article/view/16806/15918
Michailovič I., Justickaja S., Vaičiūnienė R., Kalpokas V., Visockas E.	2019	Veiksmingo policijos ir kitų suinteresuotų institucijų bendradarbiavimo link: smurto artimoje aplinkoje atpažinimo, pagalbos ir prevencijos modelis. Mokslo studija.		Vilnius: Lietuvos teisės institutas. Prieiga per internetą: < http://teise.org/wp-content/uploads/2019/08/POSI_B.pdf >
Michailovič I.	2017	Mediacijos galimybės baudžiamojoje justicijoje priėmus nuosprendį Iš: Bausmių taikymo ir vykdymo tarptautinis palyginimas, tendencijos ir perspektyvos Lietuvoje. Recenzuotų mokslinių straipsnių rinkinys. Red. Sakalauskas G.		Vilnius: Žara. Prieiga per internetą: < http://teise.org/wp-content/uploads/2017/11/Bausmiu-tendencijos-ir-perspektyvos-2017.pdf >
Vveinhardt Jolita, Žukauskas Pranas	2012	Mobingas darbuotojų santykiuose: individas, organizacija, sociumas: monografija		Kaunas: Vytauto Didžiojo universiteto leidykla
Walklate S. (Ed.)	2007	Handbook of victims and victimology		UK: Willan Publishing